

Amateurtuindersvereniging de Pioniers

Bezoekadres:

Köglaan 30, 3571 PZ Utrecht
secretaris@depioniers.nl
www.depioniers.nl

Postadres:

Postbus 13017, 3507 LA Utrecht

Redactie: Evelien Pullens

Layout: Evarien Tuitert

In dit nummer o.a.

Van het bestuur	2
Twee nieuwe bestuursleden	2
Uitnodiging Lichtjestocht	3
Jubileumjaar 2025	4
Kerstboom van de maand: De fijnspaar	4
Voedselbosrand	5
Brandnetelsoep	5
Afscheid	6
(Bijna) iedereen doet wat	6
Interview met Andre Mannak	7
Rob Vleeming en PuntKomma	8
Zaden en bessentocht	9

Alle nieuwsbrieven
zijn te lezen op de
website van de Pioniers.
zie: www.depioniers.nl

Van de redactie

'Kun je praten met een boom? Ja. Dat kan.'

'De aarde heeft alle tijd, de mens niet.'

'Na zeven jaar regelt de natuur het vanzelf.'

Dit zijn drie citaten uit deze nieuwsbrief. Filosofisch hè? Dat krijg je in de winter. Minder werk te doen in ons groen, kouder, tijd voor inkeer, filosoferen.

Natuurfilosoof is een vak. Maar zijn wij niet allemaal kleine natuurfilosofen. We mijmeren over onze bloemen, stekjes en tuindieren. We verbazen ons over de grillen van de natuur. We proberen ze te beheersen of laten ze juist hun gang gaan. We vinden er allemaal iets van.

"We weten het een en ander van de wetmatigheden van de natuur, maar we weten een heleboel niet. De natuur zelf weet dat natuurlijk wel." Logisch eigenlijk. De moeite waard dus om te luisteren en misschien wel te praten met de natuur? Interessante gedachte. Laten we het eens proberen in deze verstilde periode van het jaar.

De uitspraak komt uit het gesprek met Rob Vleeming. Ik interviewde ook Andre Mannak, die samen met Emiel van Ekert nu deel uitmaakt van ons bestuur. Verder in deze

nieuwsbrief aandacht voor de zaden en bessen op ons park, de voedselbosrand en de PuntKomma. Hoe worden ze beheerd, wat zijn de gedachtes en de personen er achter.

Wie niet mag ontbreken in deze tijd van het jaar; de kerstboom! Boom van de maand. Als toetje een poëtisch verhaaltje over afscheid van een boom.

'Kun je houden van bomen, van planten?'

Ja, dat kan.

En kunnen planten houden van jou?'

Ja, dat kan ook.

Ik denk zelfs dat alle planten in onze tuin van ons houden, maar dat we dat soms alleen niet zo ervaren, of beseffen.'

Uit 'Afscheid' van Judith Schuil

Evelien Pullens

KOM JE OOK?

Agenda

Pioniers Lichtjestocht

15 december 17.00-19.00u

Jubileum Nieuwjaarsborrel

12 januari, 15.00-17.00u

Boekpresentatie Jubileumboek

26 januari, 15.00-17.00u

Wilgen knotten

15 februari

Van het **bestuur**

Terugblik en een blik vooruit

Wat was het een mooie afsluiting van het jaar. Tijdens onze Algemene Ledenvergadering (ALV) afgelopen maand hebben we samen gesproken over ons tuinenpark. Het hoogtepunt? De duidelijke presentatie van het renovatieplan voor ons verenigingsgebouw door de renovatiecommissie. Met enthousiasme en hier en daar een kritische noot hebben jullie als leden het plan goedgekeurd. Een geweldige stap vooruit voor ons park!

We willen iedereen bedanken die aanwezig was voor de waardevolle input, de constructieve vragen en het vertrouwen dat jullie in de commissie en het bestuur hebben gesteld. Samen gaan we dit project tot een succes maken, zodat het verenigingsgebouw weer een plek wordt waar we met trots samenkomen.

Dat gezegd hebbende: we merken dat er nog heel wat vragen leven. Tijdens de rondvraag kwam van alles voorbij, van praktische zaken rondom de renovatie tot bredere thema's over het beheer van het park. Ook via de mail worden we overladen met vragen en opmerkingen. We zien dit als een teken van betrokkenheid, en dat waarderen we enorm.

Om iedereen zo goed mogelijk van dienst te zijn, hebben we besloten om vanaf januari een nieuwe stap te zetten in onze communicatie.

Tijdens de werkdag (van 9-13u) zal er een bestuurslid aanwezig zijn in het verenigingsgebouw. Of je nu een prangende vraag hebt, een idee wilt delen of gewoon even wilt bijpraten: de deur staat voor je open! We hopen hiermee nog beter aan te sluiten bij wat er leeft onder onze leden.

Nu de winter zijn intrede heeft gedaan en de dagen kort zijn, is het tijd om even stil te staan. We hopen dat iedereen een fijne decembermaand tegemoet gaat, vol warmte, gezelligheid en – waarom niet – hier en daar een mooie wandeling door ons park. Laten we ook alvast vooruitblikken op volgend jaar, want 2025 wordt een bijzonder jaar: het lustrumjaar van De Pioniers! Samen gaan we vieren dat we al zo lang een bloeiende vereniging zijn. Houd onze nieuwsbrieven in de gaten, want er staat een hoop leuks op de planning.

Voor nu wensen wij iedereen hele fijne feestdagen en een gezond en groen nieuwjaar. Laten we er samen een stralend jaar van maken, waarin we blijven groeien en bloeien – net als onze prachtige tuinen.

*Hartelijke groet,
Het bestuur van De Pioniers*

Nieuwe bestuursleden Emiel en Andre

Het bestuur is uitgebreid met twee Pioniers uit de Rozenlaan, Emiel en Andre. Misschien kennen jullie ze wel van de zaagclub-barbecue. Wie zijn deze mannen? Emiel kwam een half jaar geleden uitgebreid aan bod in de nieuwsbrief. Deze keer interviewde ik Andre Mannak.

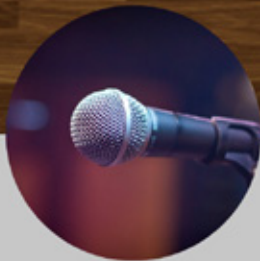

Magische Lichtjestocht

Geniet van de Pioniers in een feestelijk jasje!

Zondag 15/12- van 17.00 tot 19.00. - Sartreweg

Levende muziek
voor een gezellige
sfeer

Warme drankjes
om op te warmen

Verse poffertjes,
een winterse
traktatie

Ontdek de schoonheid in uw eigen achtertuin! 🌸🌿

Doe mee met een verfrissende wandeling door het meest verbluffende
tuinpark van de buurt.

Uw oase wacht op u - mis het niet !

Jubileum 2025

We gaan een jubileumjaar tegemoet waarin de activiteiten extra feestelijk zijn.

Ons tuinenpark De Pioniers bestaat 90 jaar. Om een tipje van de sluier op te lichten, op de nieuwjaarsborrel van 12 januari eten we een echte Pioniers-taart en allerlei andere lekkere hapjes. We leren het Pionierslied, wat vervolgens het hele jaar over ons tuinenpark zal schallen. En... een kortingsbon voor het Jubileumboek, waarin Rian Kraan de geschiedenis van ons tuinenpark heeft beschreven. In de loop van het jaar volgen er meer cadeau-tjes. Komt allen, vier de verbinding! De Pioniers groeit en bloeit al 90 jaar.

Kerstboom van de maand: de fijnspar

'Oh dennenboom, oh dennenboom'

De kerstbomen staan al weer te stralen met ballen, slingers en lampjes. 'Oh dennenboom!' Zijn dat wel dennenbomen? Nee hoor. De kerstboom is een spar, de fijnspar om precies te zijn.

Op de Pioniers kom je ze best vaak tegen. Ik telde er vorige zomer 13. Veel mensen gunnen hun kerstboom een lang leven door hem voor de aardigheid in de tuin te planten. Oei, de overgang van de warme kamer naar het koude buiten overleven veel bomen niet. Maar er zijn genoeg gelukkigen, sommigen inmiddels meer dan 50 jaar oud en tot 20 meter hoog. Helaas worden de fijnsparren aangetast door de letterzetter; een kevertje dat massaal hout aanvreet en gangetjes maakt aan de oppervlakte die wel op letters lijken. Hele bossen in Duitsland zijn al ten prooi gevallen.

VROUWELIJKE BLOEM VAN DE FIJNSPAR

DE OUDSTE BOOM TER WERELD IS MOGELIJK EEN FIJNSPAR IN ZWEDEN (GESCHAT OP 9555 JAAR). FOTO: CHENGBO ZHENG - UNSPLASH

Biodiversiteit

De fijnspar (*picea abies*) is hier aangeplant voor de houtproductie, maar komt oorspronkelijk uit de Midden-Europese gebergtebossen waar het klimaat koud en vochtig is. In de jonge fase levert de boom schuil- en nestplaatsen voor vogels zoals de goudhaan, want de boom is dan nog dicht en vol. In het volwassen stadium heeft de spar hangende kegels. Je kunt hem daarmee onderscheiden van de zilverspar, die staande kegels heeft. Voor veel dieren is de boom leverancier van stapelvoedsel (grote hoeveelheden zaden en knoppen). Op de Pioniers zien we vaak eekhoorns, grote bonte spechten en mezen zich te goed doen aan de zaden. In strengere winters kwam ik zwarte mezen en goudhaantjes tegen. De biodiversiteit (alle in de fijnspar levende insectensoorten) is veel hoger dan van andere naaldbomen. En ook groeien er vaak bijzondere paddenstoelen onder fijnsparren.

Goede luchtzuiveraars

Sparren leveren vurenhout, dat gebruikt wordt voor papier en timmerhout. En ook pinene, waarvan terpentijn wordt gemaakt. Nadelen van de boom zijn de oppervlakkige wortelgroei en verzuring van de bodem door de slecht afbreekbare naalden. Onder een spar is de bodem ook nog eens gortdroog. Er wil gewoon niets groeien. Fijnsparren wortelen ondiep, zeker op onze klei met hoog grondwater. Ze zijn daardoor stormgevoelig. Zowel windworp (de boom gaat met kluit en al om) als stambreuk komen vaak voor. Om vrolijk te eindigen: sparren zijn heel goede luchtzuiveraars. Ze leggen veel fijnstof en CO₂ vast.

Mooi Kersfeest allemaal, al of niet onder de 'dennenboom'

Paul van Kan

HET BORD IS GEMAAKT DOOR CORALINE

Voedselbosrand

"Het was een lange wens van mij om een voedselbos te beginnen," vertelt Gerlofke bij het PioTuincafé op 27 oktober. Samen met Ludy werkt ze elke vrijdagochtend op de voedselbosrand achter de bijenstal, een verwilderde hoek van ons park die langzaam aan het veranderen is van een overwoekerd bramenveld tot gevarieerd natuurgebiedje. "Het is een verrassingsbos," vertelt Ludy "De natuur gaat haar eigen gang, ook al maak je een plan. Dat vind ik leuk."

Brandnetels

Een week eerder ben ik te gast op de voedselbosrand en buigen we ons over de paddenstoelen die langs het pad staan. "Er zijn Pioniers die hun bezoek meenemen om te laten zien wat er in deze hoek van het park gebeurt. Maar een heleboel andere Pioniers begrijpen niet wat we hier aan het doen zijn," vertelt Ludy. "Er is nog zo weinig te zien." Ze geeft wat opmerkingen die ze te horen krijgen "Wat een hoop brandnetels," of "Ik zie geen bomen." Die bomen zijn er wel degelijk. Sommige bomen zijn nog wat klein, maar ze zijn ook pas vorig jaar geplant. Er is een bessenhoekje, een strook voor de dieren, fruitbomen en ja, inderdaad... brandnetels. Brandnetels groeien op verstoorte grond en het duurt 5 tot 8 jaar voordat ze weg zijn. Als je de brandnetels er uit trekt, verstoort je de grond opnieuw. Je kunt ze beter afknippen en laten liggen als mulch. "Maar waarom zou je ze afknippen. Je kunt ze eten als soep of thee. En brandnetels trekken vlinders aan. Dagpauw-oog, Atalanta en kleine en grote vos."

De natuur regelt het vanzelf

Het is belangrijk dat de Pioniers informatie krijgen over de voedselbosrand. Het PioTuincafé is daar een goede plek voor. Er komen zo'n 20 mensen op af. Gezellig vol. Gerlofke heeft een powerpoint gemaakt en deelt haar kennis over voedselbossen. Ze vertelt over de opbouw van onze voedselbosrand. Je bouwt een voedselbos op in

lagen. Hoge bomen, lagere bomen, struiken, kruiden en knollen. Ze vertellen over de aanplant, het snoeien en het uiteindelijke doel...achterover leunen. Want na ongeveer zeven jaar regelt de natuur alles vanzelf. Dan kun je gaan oogsten. Hoewel ze net beginnen hebben Ludy en Gerlofke dit jaar ook al wat geoogst; pruimen, appels, frambozen en blauwe bessen. Niet alles in een voedselbos kun je eten. Daar gaat het in de eerste plaats ook niet om. Het gaat om de biodiversiteit en om de dieren die er kunnen scharrelen.

De theesommelier

Ludy deelt zakjes uit, waarmee we onze eigen thee gaan plukken. De bezoekers van het PioTuincafé wandelen naar de voedselbosrand, waar ze op zoek gaan naar smeerwortel, frambozenblad, blad van zwarte bes, brandnetel, munt, salie, lavendel en citroenmelisse. Het beste zou zijn als we de theeblaadjes zouden drogen, maar daar hebben we geen tijd voor. Het theewater wordt wel op de juiste temperatuur gebracht, 80 graden. Een zelfgebakken stuk taart erbij. "We zijn op een thee workshop geweest," vertelt Ludy "Bij een theesommelier. Daar hebben we van alles geleerd."

Wil je ook een keer gaan kijken op de Voedselbosrand? Iedereen is van harte welkom om een kijkje te nemen achter de bijenstal. Je hoeft niet bang te zijn voor de bijen, want die zijn volledig gericht op de voorkant en de zon. Ze komen niet aan de achterkant van de stal. Neem een mandje mee en pluk gerust iets.

Brandnetelsoep

Laatst heb ik brandnetelsoep gemaakt met brandnetels die ik geplukt heb in het voedselbos.

- 150 gr kleine bruine linzen
- 1 ui
- 2 of 3 bouillontabletten
- 2 tenen knoflook
- 350 gram brandnetels
- zout peper citroensap
- (optioneel: koriander)

Pluk de toppen van jonge brandnetels. Was ze en snijdt ze. Was ook de linzen en kook ze in water met de bouillonblokjes. Bak in een andere pan de knoflook, de

uien in de olie en voeg na een tijdje de gewassen en gesneden brandnetels toe. Smoor het geheel tot de brandnetels geslonken zijn. Breng de soep op smaak met zout, peper, citroensap en eventueel koriander.

Afscheid

Afscheid nemen van een boom is altijd moeilijk. Of nee, zo is het niet. Elke boom is anders en sommige doen je niet zoveel. Maar er zijn er...

Het 'oude besje', de lijsterbes waar ik twee jaar geleden over schreef, de meest geliefde boom bij de vogels, daar gaat het heel slecht mee. Komt het door het perevuur, door te natte grond – lijsterbessen passen beter in zanderige bosgrond dan op natte klei – of is het wat anders?

Zij stond hier al toen ik hier kwam, meer dan vijftwintig jaar geleden. Een fragiele aanwezigheid zou je haar kunnen noemen. En beeldbepalend. Zij is moe en op.

Kun je praten met een boom?

Ja.

Net zo goed als dat je kunt praten met een vlinder of een tuingeest. Sommigen van jullie zullen dat misschien raar vinden; anderen niet, want die kunnen dat ook, en meer.

De lijsterbes zei dat zij hier vele mooie jaren heeft beleefd en een prachtige laatste zomer. Dat zij vooral genoot van het licht, de lucht, de wind en de vogels. En dat zij veel heeft gezien. Alle mensen die nu in de tuinen om haar heen verblijven heeft zij zien komen. Alle tuinen, ook die van haar (en mij) heeft zij zien veranderen. Er is, voor haar, haast niets meer van 'vroeger'. Zij vindt dat niet erg. Dingen veranderen nu eenmaal.

En nu gaat ze.

Het gaat aan mijn hart.

Kun je houden van bomen, van planten?

Ja, dat kan.

En kunnen planten houden van jou?

Ja, dat kan ook.

Ik denk zelfs dat alle planten in onze tuin van ons houden, maar dat we dat soms alleen niet zo ervaren, of beseffen.

Judith Schuil

(Bijna) Iedereen doet wat

Commissie-vergadering 4 november

Het is herfstig en donker, maar in de kantine brandt licht. Er zitten zo'n 25 afgevaardigden van de Pioniers-commissies rond de tafel. Doel van de avond is om te weten wat iedereen doet, te checken of de gegevens nog kloppen en welk budget nodig is. Frans leidt de vergadering strak. Dat moet wel, want iedereen mag spreken. Hier en daar zijn problemen die wat mee tijd vragen. "Wie kan er bakken maken in de beleefstuin." Dat is echt nodig? Bij veel

commissies hebben ze mensen nodig die klussen kunnen doen. Er zijn bijvoorbeeld Pioniers nodig die de beleefstuin-groep of de Punt ; Komma commissie komen ondersteunen. Lekker met elkaar buiten werken in de gezamenlijke tuin. Als je niet in een commissie zit, kom je naar een verenigingswerkdag. Veel mensen doen dat, maar lang niet iedereen. Hoe bereik je de mensen die nooit komen opdagen.

Lievelingsplant:

"Ik houd van kleurrijke planten. Ook het verhaal achter de planten vind ik interessant."

Lievelingsmoment op de tuin:

"Als ik bijvoorbeeld met Frans een fles wijn opentrek op een stille avond. Of na hard werken op het bankje voor ons huisje. Dat is geluk."

Andre Mannak (tuin115)

Chocolademunt en zeevenkel

Het is zonnig en fris, Andre is met zijn hond Teun op de tuin. We vinden een plekje in de 'bestuurskamer' van het verenigingsgebouw, achter glas in de zon. Ik vraag Andre hoe hij en zijn vrouw Caroline op de tuin zijn gekomen. Ze waren op zoek naar een huisje in de natuur en vonden de Pioniers aantrekkelijk vanwege de gezelligheid en omdat het allemaal niet zo strak geregeld is. Na een tijdje op de wachtlijst kregen ze tuin 115 aan de Rozenlaan aangeboden. De plavuizen vloer in het huisje beviel wel, de tuin ook. Ze zitten er nu 8 of 9 jaar.

"Ik ben niet echt handig maar ik vind het wel leuk dingen houtje-touwtje aan elkaar te knopen"

"Tuinieren is leuk, maar ik heb geen groene vingers," grinnikt Andre, "Als iets niet gelijk goed groeit, dan geef ik het snel op. Caroline is er beter in. Zij verzorgt bijvoorbeeld een variëteit aan tomaatjes thuis op de veranda. Ik heb dan weer verschillende soorten munt geplant, chocolademunt bijvoorbeeld, die gebruik ik voor toetjes. En ik heb zeevenkel

gekocht, de bloemetjes kun je eten. Dat vind ik leuke dingen." Andre houdt van koken, dat heb je op de Italiaanse middag kunnen proeven.

Er staat een mooi object van omgezaagde boomstammen in de tuin van Caroline en Andre. "Weet je, ik ben niet echt handig," vertelt Andre "Maar ik vind het wel leuk dingen houtje-touwtje aan elkaar te knopen. Zo ontstond het boomstam-object en ook die poort van takken, eigenlijk omdat er beton in de grond zat wat ik er niet uit kreeg." Caroline en Andre zijn vaak samen aan het werk in de tuin. "Alleen werken vind ik saai."

Je moet er balans in zoeken "Nu ik met prepensioen ben, heb ik wat meer tijd en ruimte om iets voor de vereniging te gaan doen. Bij de zaagclub hoorde ik van Frans en Emiel hoe druk het bestuur het heeft en hoe ze vaak op de tenen moeten lopen. Toen besloten Emiel en ik het bestuur te gaan ondersteunen." De eerste vergaderingen hebben ze al bijgewoond. "Het is soms net werk," lacht Andre "Veel verschillende meningen. Ik vind het wel een uitdaging om wat efficiency en structuur te brengen. Maar ja, het blijft een vrijwilligersorganisatie. Leuk

dat hier veel kan, maar ja...regels zijn in de praktijk toch ook nodig. Nou, daar moet je balans in zoeken." Andre hoopt dat over 15 jaar ons tuinenpark nog veel meer een community is. Hij houdt van mensen en gezelligheid. "Jammer dat sommige leden zich niet betrokken lijken te voelen. Ik ben benieuwd waarom ongeveer een kwart van onze leden niet of nauwelijks deelneemt aan het verenigingswerk en ook niet deelneemt aan een commissie. We willen met hen in gesprek.

"Nu ik met prepensioen ben, heb ik wat meer tijd en ruimte om iets voor de vereniging te gaan doen"

We lopen naar de tuin om een foto te maken bij de boomstammen, waar Andre de zeevenkel op geplant heeft. Zou die de winter overleven? Hond Teun kwispelend voorop. Dan begint het al weer donker te worden. Het is december.

Evelien

Lievelingsplant:

Krentenboompje

Rob Vleeming (tuin18) en de PuntKomma

ROB VLEEMING

Een tuinman die niet van tuinieren houdt "Heerlijk om op mijn tuin te zijn. Daar vind ik rust," vertelt Rob. "Helaas kom ik er veel te weinig, omdat ik het te druk heb. Ik ben een tuinman, die niet van tuinieren houdt. Dat kun je ook wel zien, het is een verwaarloosde tuin. Maar dat gaat veranderen, ik ga een inhaalslag maken!" Rob werkt over het algemeen in het gemeenschappelijk groen: advies, ontwerp, aanleg en beheer. Vooral

GEVLEKTE RIETORCHIS

groene schoolpleinen hebben zijn interesse. Het aanleggen en het onderhouden daarvan, maar vooral ook het gebruik. Van het één komt het ander en afgelopen jaar heeft Rob zelfs voor de klas gestaan. Zoemlessen voor de kinderen; over bijen, hommels en wespen. Hij is opa. Zijn kleinkinderen zijn hem dierbaar, en ook nog een heleboel andere mensen. "Toch hou ik net iets meer van de natuur dan van mensen... Maar ach, alles is natuur, alles hangt met elkaar samen. En mensen zelf zijn natuurlijk ook gewoon natuur. De lucht die wij inademen, het eten wat we eten en ga zo maar door. Het is daarom zo belangrijk om samen te werken met de natuur."

PuntKomma

Ongeveer 20 jaar geleden begon Rob van der Steen met het natuurlijk beheren van het stukje grond bij de ingang aan de Spoorlaan. Heb je er wel eens op het bankje gezeten? Dat bankje wordt regelmatig gebruikt. Het gebiedje is puntvormig, vandaar de naam de Punt. Later kwam de Komma er bij, een stuk grond achter op ons park bij de vijver. Beide terreintjes worden beheerd vanuit een samenwerking met de natuur. Zo is de 'kwaliteit' van de grond een basis voor wat er met zo'n stukje gebeurt. Je moet zo weinig mogelijk woelen. Op armere grond is over het algemeen een rijkere diversiteit aan plantengroei mogelijk: De veelvretende, brutale planten (braam en brandnetel bijvoorbeeld) krijgen daar veel minder kans. Punt en Komma hebben voornamelijk rijke kleigrond. Onder andere daarom is er veelal voor gekozen om glooiing in het gebiedje aan te brengen, verschillende gradiënten, noemt Rob dat. "Hoogteverschillend ziet er mooi uit, maar geeft ook een variëteit aan plantengroei, omdat de hoger gelegen stukken droger zijn dan de lagere." Er groeit nu koekoeksbloem, margrietjes, spirea, akelei, ratelaar en afgelopen jaar op De Punt de bosorchis en op De Komma zelfs de gevlekte rietorchis.

Rob Vleeming heeft het beheer van Punt en Komma overgenomen toen zijn vriend Rob van der Steen er mee ophield. De PuntKomma-werkgroep bestaat verder uit Andrea, Corinne, Fons en Bernadette

Meewerken met de natuur

"De natuur is altijd in beweging, die beweging volg je zo veel mogelijk. Maaien en snoeien volgens het ritme van de natuur. Ieder jaar anders. Het maaimoment is dus niet te plannen," vertelt Rob. "Op de Komma maai ik pas als de ratelaar is uitgebloeid en hij zijn zaden gaat verspreiden. Op de Punt als de koekoeksbloem uitgebloeid is." Ik doe dat met een elektrische bosmaaier, zodat je zorgvuldig om bepaalde planten heen kan maaien en er een gevarieerde begroeiing ontstaat. Soms wordt er ook in etappes gemaaid. Het snoeiafval wordt op een composthoop gegooid, een plek waar dus meer voeding in de grond zit. Rob heeft een uitgesproken mening over beheer van de grond en over natuur. "We weten een aantal dingen van de wetmatigheden van de natuur, maar we weten ook een heleboel niet. De natuur 'weet' het zelf natuurlijk wel. Daar moeten we naar luisteren. En tja, de aarde... Ik maak me geen zorgen over het herstellend vermogen van de aarde. De aarde heeft alle tijd. De mens niet."

Doe je mee?

Bij het beheer van De Punt en De Komma wordt dan weliswaar zo veel mogelijk met de natuur meegewerkt, maar op zo'n klein stukje zijn de mogelijkheden ook beperkt en willen we niet dat het een rommeltje wordt. Mocht je willen helpen bij het jaarlijks onderhoud van deze mooie stukjes van De Pioniers: graag. Alle hulp is welkom! De groep is minimaal vier keer per jaar aan het werk. Twee keer maaien en hooien en Twee keer snoeien. Soms gaan mensen spontaan aan de slag.

Evelien

De zaden- en bessentocht

De zaden- en bessentocht, georganiseerd en begeleid door het IVN, leek ons een aardige zondagmiddag-besteding. Voor diegenen die de IVN net zo min kenden als wij. IVN staat voor het Instituut voor Natuur-educatie en Duurzaamheid. Zij organiseren meer van dit soort informatieve bezigheden (zie ook www.ivn.nl).

We waren gelukkig niet de enigen die zin hadden in deze tocht. Ongeveer twintig mensen van De Pioniers, andere volkstuinen en gewoon uit de buurt hadden zich aangemeld.

Bevruchtingsorganen

De groep werd in tweeën gedeeld. Vervolgens begeleidde onze twee vrijwilligsters ons door het eigen park. De één gewapend met een mesje om de bessen door te snijden of te ontdoen van hun velletje. De ander met een wit A-viertje om de zaden goed te laten zien. En hoewel we beiden toch biologie genoten hebben op de middelbare school, hoorden we nieuwe leuke 'weetjes' over de vrouwelijke en mannelijke bevruchtingsorganen van struiken en bomen. Wij wisten bijvoorbeeld niet dat bij de Zwarte Els – de

boom kenden we sowieso niet – de mannelijke zaden, als druiventrosjes naar beneden aan de takken hangen. Terwijl de vrouwelijke zaden, als een klein speertje recht opstaan. Voor wie ons niet gelooft, zie de boom in de hoek van het hooiveldje. Een ander handig 'weetje' betrof de wetenschap dat pompoenplanten vrouwelijke en mannelijke bloemen hebben, waarbij de vrouwelijke bloemen een bolletje aan de onderkant hebben wat al het begin van de pompoen is. Deze groeit uit als deze bloem bevrucht wordt. En dat is volgens de dames van de IVN géén vanzelfsprekendheid. Soms moet daar een handje bij geholpen worden!

Een goed verhaal

Al lopende, kijkende en soms voelende, zijn we veel te weten gekomen over een aantal

struiken en bomen op ons park. Vooral de grootbloemige Obelia (tuin 68); een Kardinaalsmuts (tuin 18); een Witte Kornoelje (tegenover hooiveldje) en de Pindakaasplant (tegenover beleeftuin in border) – de bladeren ruiken echt naar pindakaas – wisten ons te bekoren. Maar de Valse Christusboom (tuin 18) spande voor ons de kroon. Van deze boom vermoedde men, in ons voorouderlijk Christelijk Europa, dat van de stekels van deze boom de doornenkroon voor Christus gemaakt was. Helaas bleek deze informatie niet juist. De Christusboom komt in het Midden Oosten nergens voor. Vandaar de toevoeging valse. Een goed verhaal én een interessante zondagmiddag.

Caroline en Andre

